

[Tove Jørgensen]

se af den enkeltes evner og arbejdskraft taget over et helt livsforløb.

Dér, hvor vi kunne ønske at moderere dette økonomiske synspunkt, er, hvor nære menneskelige relationer for os er vigtigere end det økonomisk set mest rationelle. Økonomisk rationalitet er i øvrigt ikke identisk med samfundsmæssig rationalisme. Det er en af de øvrige fejl, som planlæggerne begår, når de laver deres rapporter. Inden for de samme økonomiske rammer er der mulighed for utallige sociale varianter. En generel ned-sættelse af arbejdstiden ville få langt større betydning for familierne end tilskud til enkelte voksne, der går hjemme.

Hvis vore menneskelige relationer er et afgørende mål, som vi vil give høj prioritet, må andre forhold tilpasses denne interesse, og så er det rationelt at tage disse forhold i betragtning, når man planlægger, men der er ingen, der siger, at den bedste løsning i alle tilfælde er den, at den ene ægtefælle går hjemme. I mange tilfælde har børn bedre af at komme daglig i en institution sammen med andre børn, så de både lærer at fungere i en familiesituation og lærer at fungere i en gruppe sammen med andre, der i øvrigt er dem fremmede. Det samme gælder ældre og kronisk syge. I nogle tilfælde passes de bedst i hjemmet, men i andre tilfælde kræver deres pasning ekspertise, som et familiemedlem ikke har, uanset hvor kærlig og velmenende den pågældende er.

Specielt under den nuværende krise skal man passe på, at der ikke gøres forsøg på at løse påtrængende problemer, bl.a. omkring arbejdsløsheden, ved at sende mennesker ud af arbejdsmarkedet, mennesker, som vi var bedre tjent med forblev der. Dette gælder især kvinderne, som altid sendes hjem under kriser. Derfor bør vi i vor planlægning ind- drage hele vort samfundsmæssige liv, og så længe vi ikke gør det, er der ikke tale om realistisk og målrettet planlægning på grund- lag af en alsidig helhedsvurdering. Så er der højst tale om at legitimere nogle politiske mål, som befolkningen ikke ellers ville have godtaget, men som den nu sluger vildført af urealistiske, ensidige prognoser, der er udar- bejdet under forudsætning af, at alt skal væ- re, som det er, og blive, som det var. Og man har indtryk af, at det i virkeligheden også er formålet med denne debat, som kristeligt fol- keparti har rejst.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Det er ikke rigtigt, at man ikke kan komme ud på arbejdsmarkedet, hvis man har været hjemme i nogle år. Det er sådan, at man kan melde sig ind i en arbejdsløhedskasse med meget kort varsel, og at langt de fleste, der gør det, temmelig hurtigt får arbejde. Hovedårsagen til den store arbejdsløshed, vi har, er for øvrigt, at netop helt usædvanligt mange kvinder gør dette, og det er deres gode ret. Men hvis det er et problem, skal vi da ikke give op over for det, så kan børnekommissionen tage det op med henblik på at gøre det lettere pensionsmæssigt, anciennitets- mæssigt og karrieremæssigt at komme ind på arbejdsmarkedet igen, når man har været hjemme i nogle år.

(Kort bemærkning).

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg vil da godt lige gøre hr. Bertel Haarder opmærksom på, at for meget kort tid siden fremsatte DKP et forslag om barselhvile, hvor vi netop tog hensyn til, at kvinderne skulle kunne vende tilbage igen, men det fik en særdeles ublid modtagelse, ikke mindst af hr. Bertel Haarders parti. Det er vigtigt, at vi sikrer, at kvinderne kan vende tilbage, og sikrer, at de får en uddannelse. Men det er sådan, at vi har en meget stor arbejdsløshed, og det er en kendsgerning, at hvis en kvinde har gået hjemme 5-10 år, er hendes chancer for at komme i erhverv særdeles ringe.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg synes, at fru Tove Jørgensen glemte angående kvindernes muligheder for at få en uddannelse at nævne, at de, såfremt de har børn m.v., via bistandsloven kan få en ud- dannelse. Der er en stor gruppe, der i dag benytter sig af de muligheder.

Ebba Strange (SF):

Man mærker hensigten og bliver lidt for- stemt. Jeg oplever i hvert fald hensigten så- dan, at nu skal kvinderne hjem igen, passe mændene, passe børnene, passe huset, fordi det er nu alligevel det, de er bedst til, og det, de er skabt til.